

TƯ DUY PHÁP LÝ:
ĐẶC TRƯNG VÀ PHƯƠNG PHÁP

tại Khoa Luật - ĐHQGHN, ngày 17/11/ 2015

TS. Nguyễn Minh Tuấn
Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà nội

Luận điểm 1.

- Tư duy pháp lý: là «cách nghĩ» hợp lý phải tuân theo trong việc giải quyết các vấn đề pháp lý, được hình thành, phát triển gắn với nghề luật và quá trình đấu tranh bảo vệ công lý, quyền con người [...]
- Minh họa, nêu ví dụ? [...]

Luận điểm 2.

- Tư duy pháp lý: đi “trúng vấn đề”. Nhiệm vụ: đi tìm câu hỏi mấu chốt trong các vụ việc hoặc vấn đề pháp lý.
- Minh họa, nêu ví dụ? [...]

Luận điểm 3.

- Tư duy pháp lý: mang tính phản biện (critical legal thinking) và tính thuyết phục cao (legal reasoning).
- Minh họa, nêu ví dụ? [...]

Luận điểm 4.

- Tư duy pháp lý: rất đa dạng, có nhiều cấp độ, nhiều cách tiếp cận, nhiều phương pháp tư duy khác nhau [...]
- Minh họa, nêu ví dụ? [...]

4a.

Tam đoạn luận

$$A+B=C \quad (1)$$

$$D+E=A+B \quad (2)$$

$$D+E=C \quad (3)$$

Ví dụ:

Ai gây thiệt hại cho người khác một cách có lỗi thì phải bồi thường ($A+B = C$).

Nguyễn Văn X đã gây thiệt hại cho Nguyễn Văn Y một cách có lỗi ($D+E=A+B$).

Nguyễn Văn X phải bồi thường thiệt hại cho Nguyễn Văn Y ($D+E=C$).

4b.

Phương pháp IRAC

(Issue [Vấn đề] – Rules [Qui tắc] – Analysis [Phân tích] – Conclusion [Kết luận]).

(1) trình bày vấn đề cụ thể 2) trình bày quy phạm pháp luật được áp dụng, 3) phân tích, xem xét, so sánh, giải thích và 4) đưa ra kết luận)

4c.

Phương pháp bắc cầu

(A giống B, vì vậy qui tắc A áp dụng cho B).

Ví dụ:

Tồn tại qui tắc «một người nuôi giữ một động vật hoang dã, [*ví dụ một con hổ*], phải chịu trách nhiệm pháp lý cho bất kỳ thiệt hại nào gây ra bởi động vật này».

Qui tắc này có áp dụng cho chó Pit bull?

4d.

Tư duy phân biệt

Đối với các vụ việc khác nhau, qui tắc của vụ việc trước không thể áp dụng đối với vụ việc hiện tại.

Ví dụ: qui tắc «một người nuôi giữ một động vật hoang dã, [*ví dụ một con hổ*], phải chịu trách nhiệm pháp lý cho bất kỳ thiệt hại nào gây ra bởi động vật này».

Qui tắc này có áp dụng với một con chó cảnh toy poodles?

Ví dụ: Phân biệt công bằng theo chiều ngang, công bằng theo chiều dọc.

4e.

Tư duy phân tích dựa trên chính sách

- **Tranh luận thuyết phục: việc áp dụng một chính sách cụ thể đối với một vụ việc sẽ tạo ra một tiền lệ mà tiền lệ đó là tốt đối với xã hội. [...]**
- **Minh họa, nêu ví dụ? [...]**

4f.

Tư duy giải thích pháp luật

- **Các cách giải thích:**
 - **Giải thích văn phạm;**
 - **Giải thích hệ thống;**
 - **Giải thích mục đích;**
 - **Giải thích lịch sử [...].**
- **Minh họa, nêu ví dụ? [...]**

Luận điểm 5.

Liên hệ Việt Nam

- Hai điểm yếu: a) Thiếu án lệ; b) Thiếu việc hiểu và vận dụng rộng rãi, thống nhất các cách thức giải thích pháp luật [...].
- Hiểu sai: Từ ngữ trong văn bản luật là bước cuối cùng của giải thích luật [...].
- Giải pháp? [Xây dựng môn học Tư duy pháp lý; Công bố bản án; Giải thích pháp luật...]

Thank you for your kind attention!